

СТРАЈКА

СЛОБОДОУМНИ ОРГАН ЈАВНОГ МИШЉЕЊА

ИЗЛАЗИ СВАКИ ДАН У 6 Ч. ПРЕ ПОДНЕ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР

ТЕЛЕФОН УРЕДНИШТВА 1092.

БРОЈ 5 ПАРА

Стар Редакције и Администрације Космајска ул. бр. 22

Одлази се дају у Администрацију. Цена утврђена.

Неплаћена се писма не примају. — Рукописи се не враћају.

Писма, рукописе, новац и све остало што се односи на лист, слази власнику листа

Грчка уз Србију

АТИНА, 16. августа

Венизелос је изјавио пред кореспондентом „Тана“, да је Грчка потпуно решена да раме уз раме са искреном савезницом Србијом брани заједничке интересе обеју држава. Верује чврсто да је и Румунија на страни Србије.

Крвно сродство на Балкану

Кад се рад данашње дипломатије за балканску политику посматра из ближе, онда се у њему могу поватати ковци засновани још из пре четрнаест деценије. У исто доба може јасно да се види систем, по коме централне силе виде политику на Балкану.

Познато је, да су владари неких балканских држава Германи, династички повезани са владарима централних сила. Бизмаркова је политика била, да у Русију шаље и удаје Гермајке, а на Балкан је опет слао Германе балканским народима за владаре. Та Бизмаркова политика за Немачку је била добро мишљена, данас се тек види у пуној снази. И за данас није скочила скоро цела Европа, утицај немачки на Балкану у будућности био би велики.

Помоћу те крвне сродности одржава се тај „неутралитет“ неких балканских држава. Грчка краљица је рођена сестра немачког цара. Историја нам је небројено примера изнела о улози, чак одлучујућој, женскиња у државноме животу. Није никакво чудо, што једна краљица могла у Грчкој да нађе утицајно друштво, које ће радати у правцу њезависних осећаја, који опет не могу бити раздвојени од братовљевих осећаја.

О бугарскоме краљу, мислимо, да не треба ни говорити. Бивши аустријски официр, тек Бизмарковим благословом, послат је у Бугарску. Он је морзо радити, како су му исти наређивали и он је у раду своје успео. Данас, кад се ломн, ето како Берлин ди-

пломатски рада:

Велики грчки патриота, Венизелос, свргнут је, расписан је избор, а против Венизелоса ишло се са паролом, да он хоће земље да уступи Бугарској. Венизелос је победио, али се од њега тражи обвеза, да неће Бугарској ништа уступити. Грчка дакле не да ништа, то је можда и народна воља, али је Берлин употребио то за своје циљеве. — Бугарскоме је опет краљу наређено, да тражи све, што се на у сну не може замислити. Значи Берлин држи у рукама позитивну и негативну струју и управља њима по свој потреби, да никада не дође до споразума. Четворне Силе пак граже, да се компензације даду Бугарској. Као што се види то је Гордијев чвор, којег може само одлучна сикира пресећи.

Рабош

Наша администрација добила је од нашег ревизора новина из Лазаревца, једну карту, на којој између осталог налази се и ово:

„...Част ми је известити Вас, да Вам новац по обрачунима за месец јуни и јули, не могу послати, а хтео сам то учинити још пре 15 дана, пошто г. управник поште није овде, а управникковица се разболела, и кад буде дошао нов управник, ја ћу Вам новац послати!...“
Мораћемо се стрпити док дође ко од г. г. управника!
Аргус.

Претплата на „Стражи“ стаје 1 динар месечно

Над Цариградом

Успех руских авијатичара

Букурешт, 16. авг. Од дужег времена руски авијатичари лете свакодневно над Цариградом и бацају бомбе на војне објекте.

Тако су пре два дана летела шест руска аероплана и бацили преко 60 бомби на касарне поред Златног Рога и на ново саграђену филијалу Крупове фабрике. Успех је био ванредан. У фабрици се појавио на два места пожар. Једна касарна је сасвим изгорела.

Из француског парламента

Дискусија о ситуацији на руском фронту

У француском парламенту одржава је јуче дуга дискусија о ситуацији на руском фронту. Чланови парламента, гледајући на развој догађаја врло објективно, извели су закључак да руски положај ни у колико није неповољан. Целост руских армија још увек је у животу. Кад Руси буду увели у борбу велики број нових трупа, тада ће се најјасније оцртати свеколика ништавност немачких успеха.

100

— Једрилица испотопљена за један дан —

Петроград, 15. авг.

Руска црноморска флота успела је да за један дан потопи у Црном мору на улазу у Б сфору око 100 турских једрилица које су биле ватоварене угљем.

Због овог успеха сви су морнари одликовани царским орденима.

Рат ће трајати дуго

Изјава немачког министра финансија

Женева, 15. авг.

Приликом гласања у Рајхстагу о новом немачком ратном зајму од 12 милијарди марака, министар финансија Хелферих изјавио је, да по свима изгледима нема могућности да се рат заврши још за годину дана.

Колера у Немачкој

Аустрија је заразила Немачку колером

Лондон, 15. авг.

„Тајмс“ телеграфишу из Амстердама, да се Немачка заразила колером од своје савезнице Аустрије. Колера нарочито бесни у Берлину, Опелну, Дрездену, Франкфурту и Бреслави.

Санитетска дирекција је предузела све мере, да се ова опасна болест локализује, али изгледа да нема стварног успеха.

БОМБАРДОВАЊЕ ФИЈУМЕ

— Успех италијанских авијатичара —

Женева, 15. авг.

Два италијанска аероплана летела су јуче пре подне над Фијумом и успели су да оружни магацин потпуно разоре са 12 бомби. Пожар је избио на неколико тачака и онда се спојио у један широк пламен.

Победа код Риге

— Курландија је спасена —

Букурешт, 16. авг.

Телеграфишу из Петрограда, да се у тамошњим дипломатским и војним круговима придаје велики значај руској победи у заливу Риге. Стручњаци су увере-

ни да Немци неће успети ни по којој цену да заузму залив Риге, пошто је исти ванредно брижљиво миширан.

Победом код Риге спасена је Курландија.

Национална економија

О нашој обући

У јучерањем броју говорили смо о нашим кожарским трговцима. У кратким потезима изнели смо стање, у коме се ми данас, у погледу обуће, налазимо и у каквом ћемо се стању тек на зиму налазити. Питање је ово тако и толико значајно, да се не можемо задржати само на том једном чланчићу. Код нас је обичај, да се многе корисне ствари, чак хотимично и намерно, хоће да превиде, или баце у заборав. Ми пак, као јаван орган, хоћемо да тежимо, да се такви моменат нарочито апострофира. Власт и моћ за спровођење ове животне потребе — није у нашим рукама. Од свега овога, што пишемо, у нашим рукама може остати само — морална аргументација.

Ми сумњамо, да власти могу што против кожарских трговаца предузети. Није ни потреба. Али власти су дужне грађанству да помогну. Та помоћ може доћи. Признајемо, да је на леђа наших власти ватоварено и оно, што није њихова, ни дужност, ни надлежност, али то захтева ратно стање. Грађанство, у погледу намира свога живота, данас је, искључиво, упућено на власти. Не буду ли оне притекле у помоћ, грађанству ће врло хрђаво ићи. А кад стане невољно грађанство у зиме доба да ропта и стане недужну општину да чережи и председника јој да разалиће на крст, онда чак ни цензура неће моћи ништа поправити, али може ствар може погоршати. Ми пишемо ово благовремено, а свака ствар благовремено, доноси своје благодотворне успехе.

Наш Месни одбор, који нас је спасао многих неприлика, требао би, да се и за ову најпотребнију ствар заузме. Он треба да нађе пут и начин, да дође до извесне свот: новца, да набави на страни и готових ципела и потребне коже за одашњу израду. Како ће та ма-

випудација уређена бити, до-
нећемо у сутрашњем броју.

Утврђивање Цариграда

— Немци више не верују у
отпор турских трупа

Букурешт, 16 авг.
Јављају из Цариграда, да
су Немци запалили извесна
удаљенија цариград. пред-
грађа и да сада тамо кон-
струишу утврђења за од-
брану вароши, у случају
да Савезници заузму Га-
липоље.

Сви немачки официри у
Цариграду отпратили су
своје породице у Немачку.

Потопљена два траксоорта

— Успех англиских подводних
бродова —

Солун, 16 авг.
Јављају из Атине, да је
један енглески подводни брод
који се од дужег времена
непрекидно налази у Мра-
морном мору, као дредстра-
жа успео да потопи за је-
дан час са два торпиљера
два турска транспортна бро-
да који су превозили мун-
ицију за Галипоље.

Од особља спасено је 76
лица.

После скупштин- ског решења

— Решење српске Скупштине
и француска штампа —

„Журнал“ држа да ре-
шење Скупштине даје Па-
шићу овлашћење да прего-
вара са предложеним осно-
вама. Кад један народ има
такву веру у својој будућ-
ности и има такве јуначке
врлине он заслужује да се
развија до максимума своје
народне егзистенције. Ре-
шење наше Скупштине и-
маће повољног одјека и у
у Атина и у Букурешту!
„Журнал де Деба“ пи-
ше; Решење Скупштине је

доказ високе мудрости по-
латике чију величину поту-
пуно разуме Четворни Спо-
разум. Има жртва тежих
од жртва живота. Пожрт-
вовање Скупштине нема
границе, Србија зна да мо-
же имати поворење Савез-
наке. Неопходне жртве не
могу прећи животне инте-
ресе народа који је тако
племенит и који ће изићи
из искушења увеличан. Ср-
бија је достојна славне бу-
дућности и напретка који
јој је праведно резервисан
због њеног храброг само-
одрицања показале пут и
осталима. Жртве се не мо-
гу подносити само од је-
дног.

„Матен“ пише да ће ре-
шење скупштинско по сво-
ме тону наћи у Францу-
ској само повљног одјека.
Срби по своме језику и
традицијама образују са
својом браћом и суседима
у А. Угарској неоспорно је
дан народ. Ако се манифе-
стује жеља за уједињењем
код тога народа Силе ће
бити приморане да тај на-
род саче у једну целину.

„Еко де Пари“ држи да
после решења Скупштине
одговор српске владе бити
прелазан одговор. Међу-
тим, Пашић је постигао о то
што је главно добијањем
начелно скупштинског ре-
шења о неопходним жрт-
вама. Од свих услуга које
је Пашић учинио својој на-
цији то је можда једна од
најплоднијих

Сада мирољубиво реше-
ње на Балкану зависи само
од Бугарске.

„Тан“ цени држање Ср-
бије. Ако само нађе одзи-
ва у Софији ослободиће
Балканско полуострво од
свију неспоразума (који па-
ралишу акцију ових младих
краљевина. Пашић је пока-
зао Скупштином да је за
браниоце права сада пита-
ње о победи од кога зави-
си и остварење идеала сви-
ју оних који хоће и желе
да и даље живе.

Дневне вести

Министарска криза

Гласови о министарској
кризи потпуно су неисти-
нити.

Одговор на демарш

Одговор наше владе на
демарш Сила Четворног
Споразума редигован је и
састављен. Још није тачно
утврђен дат предаје, али по
свему изгледа да ће одго-
вор бити предан данас или
сугра

Његова Вера

Грчка кнегиња Вера до-
путовала је јуче у Ниш.
Она продужује данас даљи
пут за Петроград.

Наша и грчка влада

Наша и грчка влада су
се споразумеле да одго-
воре на демарш Сила Четвор-
ног Споразума независно
једна од друге.

Значајна посета

Јуче по подне италијан-
ски посланик пра нашем
двору посетио је кнеза Тру-
бецког и код њега се за-
држао дуже времена.
После ове посете кнез
Трубецкој и француска по-
сланик г. Боп посетила су
г. Пашића.

Потпуна сагласност

Јучерања „Одјек“ саоп-
штава да влада потпуна са-
гласност код свију кабинета
у погледу одговора на
демарш Сила Четворног
Споразума.

Анкетни Одбор у Прахову

Анкетни одбор народних
посланика отпутовао је јуче
у Прахово ради извесног
ислеђења по војним лифе-
рацијама.

Утрошак ванредног кредита

Позвата су на заједнички
састанак начелници благај-
ничког одељења Министар-
ства Војног и Министарства

Финансија, га се расправи
питање, колико је у ствари
укрошено из ванредног кре-
дита.

Од уредништва

Г. Никола Јојановић, оvd.
моли се да се јави влас-
нику „Страже“.

Белешке

Српском Друштву Црвенога
Крста потребно је за огрес
1000 куб. метара дрва букови
и церови прве класе. Ко би се
хтео примити ове испоруке нека
се јави Друштву са понудом.
Ближи се услови могу сазнати
у Друштвеном Дому у Нишу.

Скрећемо пажњу наших чи-
таоца на данашњи оглас: От-
кривена тајна наше будућности.

Госпоиња Јелена В. Егановић
даваће полугодишњи парастос
својем супругу Д-р Владимиру
Егановићу проф. Држ. Трг. А-
кадемије и секретару Мин. На-
родне Привреде 20. ов. мес. у
10 часова пре подне у цркви
Св. Марка на старом гробљу.

Бања Матарушка

Живот у њој — Непријатности —
Надзорник бање — Уређење.

По обећању, да се навратимо
на Матарушку бању, живот у
њој незгодно приликом доласка
у исту, и вечитог малтретирања
гостију од надзорника бање.

Као што смо и пре две го-
дине писали, понављамо и сада,
да је ова бања, по својем при-
родном положају, лековитости
и околини, једна корисна уста-
нова, и привлачна тачка. Али,
мурдарлук, вечити мурдарлук,
владао је, па и данас влада у
њој, и владаће све докле, докле
њоме господаре људи кифтин-
скога духа, и посувраћених пој-
мова. Овако, како сте ту бању
оставили, пре 10 година, и сада
ћете је видети тако, ако не у
горем облику. Број посетиоца
се сваке године увећава због
њене лековитости, а бања рас-
полаже само са неколико кади,
и то дрвених. Купати се пак у
базену, значи у најмању руку,
— добијање неких нове — (ко-
жне) болести.

Са надзорницима бање, та-
кође је ова бања несрећна. Али,
то све зато, што г.г. акционари
хоће што јефтинију памет, да
би им приходи концем године
били што већи. Њих се тичу
само зараде, а не тичу их се
ни ред у купатилу, ни напредак
бање! Па кад је тако, онда се

не треба чудити, што данашњи
бањски надзорник, неки г. Би-
сић, малтретира публику на све
могуће начине, држећи често и
ноћу, на ђолани посетиоце, и
болесне људе, док поједина оде-
лења, по акционарским згра-
дама, под кључем држи, по не-
колико дана, за неке његове
Ужичане! Сме ли то да буде?
На умесне примедбе посетиоца,
да то није никакав ред, да је
такво толерирање „бити има-
јућих“ гостију, на штету ред-
овних посетиоца бање, за о-
суду, он вам дрско, и чак увред-
љиво одговара; да је то његова
воља. — И тачка.

За сажаљење је бањска у-
права, која овакве типове трпи,
на положају надзорника, а не-
воља заиста, кад се и у ту ба-
њу, због њене лековитости
мора ући!

Живот је у бањи, баснослов-
но скуп с обзиром на данашњу
ситуацију, и скупоћу по другим
местима, у Србији.

Непуни килограм хлеба, ко-
шта вас 0-80 динара; пиле од
150—200 грама нето-тежине
(кад се очисти) 2—2-50 дин. сир
који достиже цену до 2-50 и
кајмак, који је 4—4-50 дин. као
и маст, 4—5 дин. по килограму.

Станови су такође доста ску-
пи, а има сопственика, који вам
систематски, са доласком сваке
веће партије гостију, подигну
цену на собу! Специјалитет, —
Матарушке Бање.

Лекар бањски и непрегледав-
ши вас, узима 5 динара визите;
често, само дакле зато, што
вам је одредио, ред и количи-
ну купања.

Дакле, као што видите, све
скромности.

При свем том да је бар удоб-
ности, и реда у тој бањи, све
би се то лако заборавило.

За похвалу је амамџика у
купатилу, г-ђа Милка, која је
взема вредна жена, и чини не-
оцениме услуге посетиоцима,
нарочито женском свету

Шетње по Ибру, до Јанока,
и Манастира Жиче, који је уда-
љен од бање, свега до 20 ми-
нути, веома добро утичу на
здравље и расположење бањ-
ских гостију.

Како се пак бањски посети-
оци дочекују и испраћају од
старешине Манастира Жиче, и
његове „газдарнице“; као и како
се тај калуђер понаша према
избеглицима, који су наши
скровишта, по одобрењу вла-
сти, у том Манастиру, — у иду-
ћем писму, D-

„Стража“ прима огласе по
умереној цени

ПОДЛИСТАН

Pierre Loti.

Madame Hrysantème

Нас двоје осећамо се већ
као стари брачни пар. По-
лако смо се навикли једно
на друго, и научили брач-
ни ред.

Хризантема сваки дан за-
лива цвеће у нашим брон-
заним вазнама; одева се с
велином брижљивошћу и
извесном елеганцијом; носе
чарапе с црне свиле и го-
тово цео дан извија неке
тужне мелодије на гитару..

VI.

У нашој кући изгледа вам
све као на јапанским сли-
кама: — саме лепезе, чудни
сточићи с вазама пуних цве-
ћа, — а у позадини једно
удубљење са жртвеником и
с позлаћеним Будом..

Цело моје домаће огњи-
ште испало је онако како
сам га ја замишљао за вре-
ме дугих ноћи на морској
пучини; — на висини, у мир-
ном предграђу, усред зеле-
них вртова, и све од хар-
тије... Цео мој стан могао
би се комад по комад ра-
ставити као дечија играчка.

Чатава јата малих птица
певачица, по цео дан и ноћ
певају око наше куће у
врту. С веранде пружа се
диван, као из нијачје пер-
спективе, поглед Нагасаки-а,
улица, храмова и вртова.

Још лепша се слика ства-
ра у предвечерју када се
последњи умирући сунчеви
зраци играју по крововма
нагасакиских кућа, а варош
изгледа мрачнија као да се
на њу спустила нека про-
видна копрена...

VII.

Мала моја Хризантема!..

Задовољство је вас видети...
Когод је посматрао слике
на порцулану и везове на
с иленим тканинама, што се
продају по свим већим ев-
ропским градским трговима,
томе је позната лепа и ви-
сока флизура и нежан стас,
који је увек нагнут мало
унапред — да се може сва
ки час грациозно поклонити
— па онда онај појас,
који је одостраг свезан и
набубрио у нескладан чвор...
па широкиј рукави, који па-
падају нис хаљиву која се
према земљи све више су-
зава, а овда завршава у
шлепу који личи на гуштер-
ов реп...

Лице јој је мање познато
широким масама, јер је не-
што сасвим особито.

Усталом, онај женски
тип, што га Јапанци тако
радо режу и слякају на
својим земљаним произво-
дима, сасвим је редак и и-

зузетан у њиховој отаџби-
ни. Само у вишим, отмени-
јим круговима наилазим на
дугуљаста, бледа и румен-
каста лица, која су постав-
љена на танком врату ро-
динога облика. Тај арисго-
кратски тип, који сам уочио
и код госпођице Јасмин, на-
рочито је у Нагасаки у врсо
редак.

— Наставиће се —

ФЕЛТОН

Мил. Д. С. :

СА МРТВЕ СТРАЖЕ НА ДРИНИ

И најзад доспеше срећно
до жељеног места. Што је
могуће пажљивије чамац је
спуштен у Дрину.

Испраћена од својих дру-
гова тихим и шапатам из-
говореним: „Збогом, сре-
ћан пут!“ она се укрцаше
нечујно у чамац који се из-

губио у помрчину. Потло-
ручник В. И. остаде још не-
ко време па се са осталим
војницима упута ка месту
где се чамац имао вратити.

Лагано заплускивање га-
ласа пратило је кретање
чамца. Све који су били у
чамцу обузе неко чудно о-
сећање и чу се глас при-
гушени: „Ах, наша деца!“
Весло заплива по површини
воде и матица понесе чамац
право низ реку. Сви су ћу-
тали као неми а чамац је
ишао неко време из Дрину,
начини затим један благ лук
и врати се на нашу обалу.

Шта је то могло одвра-
тити наше хероје од свог
циља и задатка? Шта је
могло вратити са пута сла-
ве и дужности? Без сум-
ње љубав к својима. Сви
су оставили код куће же-
ну, децу и старе родитеље,
који гутају речи о здрављу
њихових на положају и ко-

На Галипољу

— Огорчене борбе одлучујућег карактера —

СОЛУН, 17 августа.

У овсме тренутку на Галипољу се воде огорчене борбе, каквих до данас још није било на овом фронту. Борбе узимају широк обим и има изгледа да ће оне бити одлучујућег значаја.

На тачкама Критије и Ари-Бурну Савезници су имали после знатних губитака колосалне успехе.

Одлука румунске владе

— Румунија неће остати нем посматрач у случају конфликта на Балкану —

НИШ, 16 авг.

Румунска влада је донела одлуку, и о њој известила нашу и бугарску владу, да она ни у ком случају неће остати нем посматрач у случају каквог оружаног конфликта на Балкану.

Ситуација у Цариграду

— Искрцавање у Мраморном Мору —

БУКУРЕШТ, 15. августа.

Јављају из Цариграда, да се савезници и даље не престано искрцавају на Галипољско полуострво, и поред артиљеријске ватре малоазијских обалских батерија.

Руски авиоплани лете готово свакодневно над турском престоницом. У току једног од њихових последњих летова, они су својим бомбама изазвали смрт 30 Турака, 8 Грка и 3 Јермена.

Сва министарства су премештена у зграду Порте. Мокали министарства претворени су у болнице.

Цариградски гарнизон се спрема да оде за Галипољ.

Један енглески подморски брод потопио је ономад у Мраморном Мору, три велика шлепа који су преносили турске трупе.

У Дарданелима

— Противу Дарданела —

ЛОНДОН, 16. августа.

Према вестима, савезници ће послати у Дарданеле шест пута већу снагу од оне која се сата тамо налази.

Ово је, потврђено и самим тим, што је генерал Сарај наименован за главнокомандујућег енглеско-француске војске у Дарданелима, а његов претходник имао је само титулу шефа енглеско-француског експедиционог корпуса на Оријенту.

на у две кике бесно шибала.

— Ержа, рече јој Стеван милујући је по пуним и као крв руменим образима! — Да ми учиниш нешто! — Хоћеш! — рече ова заносећи на мађарски.

— Ево ово писмо даћеш госпођици што учи нашу децу да шију. Али да пазиш да госпођа не види, иначе тешко и мени и теби! Мађарица се устезала. Али Стеван као да је разумео ово, јер одмах рече: — Добро, знам шта хоћеш. Услуга за услугу, ја ћу госпођину већ рећи, да Јовану опрости и да га опет узме за посланог. Јел' Добро! — Добро јел' рече ова

климајући главом, а затим намигнув обешечајки како то само умеју Мађарице, рече: овај госпођица добар парче Иштенем, ви имала добар укус! Иштен чинош девојка! — Добро, де. Сврши као што сам ти рекао и Јован сутра долази. Пошто је пажљиво сакрила писмо, Мађарица оде у кухињу. Обоје су била задовољна. Он што је писмо предао у добре и сигурне руке, и она што ће њен Јова, или како га је она из милоште звала „Јанчи“ доћи и обоје помишљајући на оно што има да дође певушала су задовољно.

— Наставиће се —

Последње вести

Огромна појачања

Из Петрограда се шиљу много трупа у Ригу. ПЕТ ОГРАД, 16 авг.

Велики број резервних трупа, које су се вежбале у Петрограду, после потпуно извршене обуке и одлично опремљене упућене су на фронт према Риги.

Нов бугарски упад

— Једна бугарска комитска чета прешла нашу границу —

НИШ, 16 авг.

Једна чета бугарских комита под вођством Крсте Аоњушког прешла је јуче нашу границу код села Трстеница. Наши сељаци су их спазили и одмах известили чуваре. После врло кратке борбе чета је била принуђена да се врати у Бугарску.

Умесан поступак

— Аустриски и бугарски конзули протерани из Драча —

ДИШ, 16 авг.

Есад-паша је издао наређење да се аустриска и бугарски конзули одмах протерају из Драча, пошто се утврдило да су они служили искључиво за шпијунажу и интриге.

Било је око једанаест сати ноћу када се они поново привукоше одлучни, тврди, као гравит, у својој намери и не мислећи на опасност они поскакаше у чамац. Под снажном руком моравца весло се савијаше а под вештом крмом подринца граничара полете чамац секући брзу Дрину. За трен ока створише се код непријатељске обале. Праћен шуштањем гранчица и лишћа чамац удари о обалу и сви нехотице посрнуше. И опет тајан.

Ништа није реметило тишину лепе пролетње ноћи. Чуо се само ромор воде и заплускивање таласића јо чамац. Онда онда ћукова се дозиваху својим мгно тинич ћукањем, а далеко тамо, доле у некој барици чуо се кркет жаба. Наши ратници остадоше неколико

тренутка у чамцу са напрегутим очима и ушима ослушкујући и гледајући има ли кога у близини. Затим изађоше из чамца тихо један за другим оставивши крмноша и двојцу као заштитну код чамца. Помрчина је доста јака као што се само пожелети може. Она беше појачана високим дрвећем. Напред иде наш стражар а за њим сви остали. Брзо пређоше једну пољаницу и спадоше на пут.

Одмах ухватише заседу, четири с лева а четири с десне стране пута са извесним међупростором. Легли су на земљу и њихова зажарена лица ладно је кад кад лаки ветрић са Дрине. Како су се наши осећали на непријатељском земљишту, готово у његовим канџама, шта су све мислили, биће познато ако себе ставимо у исти положај.

Насу дуго лежали када се из далека нејачно чу бат корака. Једно „пст!“ прозуба кроз уши свију и срца им јаче закуцаше. Бат је постајао све јаснији и јаснији. Већ се могло ра спознати, да их нема више од тројице. И када се непријатељска патрола нађе на међупростору одјекну: „Стој! Предај се!“ Непријатељски војници још нису ни дошли к себи од првога страха, а већ беху опкољени и ва њихови пушке спустише се гвоздене руке моравца. Наста гушање. Један се поче драти, али га прекиде снажан кундачки удар о рамену. Морао се покорити тешкој судбини пошаме. Куда га поведоше. Такав удар, па и два, снађоше и ону другу двојцу, који у место да пођу почеше још више да се деру. Њихову дреку за увек

угушише неколико ножева, који се понова наклавише непријатељском крвљу.

Брзо се вратише чамцу и потмула лупа као ударци весла јавише напљам на обали, да се српски јуваци — њихови другови — враћају натраг.

Опет је завладала тишина прекидана само ћукањем ћукова, ромором воде и кркетањем жаба. Ништа није одавало да се тамо на друму одиграла крвава трагедија и да два непријатељска војника леже у својој крва

Ратна пошта

Петоро ситне деце са својом мајком моле свакога, ко би што знао о војном обвезнику трећепозивцу Панти Стојановићу IV чета III батаљон, XV пука Моравске Дивизије, да јави уредништву овога листа.

МИСЛИ

— Скупља Вер —

Сећање на прошлост опија; мисли о будућности трезне.

Раскошна жеља у скромној одени пре доспева до циља, него скромна жеља у раскошној одени.

Веће нелогичности нема, него кад се савремени догађаји покушају да развијају на основи далеке историје.

Из дечијег света

Једно изненађење.

Аца: „Дедице, ја више нећу да идем кући; сад остајем савим код тебе“.

Деда: „Али, Ацо, зашто нећеш да идеш кући?“

Аца (плачним гласом) „Ах, ова моја мама тера ме по цео дан да учим напамет некакве глупе стихове“.

Деда: „Стихове? Зашто то?“

Аца: „Та, теби за рођен дан, дедице!“

Обзир природе.

Стевица врелистава књигу са илустрацијама домаћих животиња.

— Мама — упита он одједном — да ли знају животиње своја имена?

— Куд ти то пада на памет? Од куд ће они то знати.

— Па то је још боље — рече Стевица као за себе — иначе би се мајмун, магарац и во морали сами себе да стиде.

Лела Перитева

РОМАН из београдског живота

Била је то пуначка и једра Мађарица. Није имала више од својих осамнаест година. Али дружба са жандармима, патролцијама и војском, Мали Калимегдан, Топчидер и саставци по проковима, као и једна јавна тајна у материнском удружењу, давали су њезином лепо развијеном телу крупноћу, тако да се свако и нехотице морао окренути за њом гледајући њена плећа и бедра која су се као помамна река таласала и увијала, док би их дуга и као ноћ црна коса, спуште-

ји са пуно наде очекују жељно њихов повратак из овог светог рата.

А ти српски синови колико јако осећају љубав према својој породици, још јаче и силније осећају љубав и верност према својој отаџбини — њиховој широј породици. Силно родољубље тренутно је устукнуло пред родитељском љубављу, да затим још силније избије. Уосталом, њима је јасно да извршујући свој задатак према отаџбини они врше своју дужност и према породици, јер је њихово благостање осигурано у својој држави.

Дан су провели уверавајући један другога да то није тако страшно, као што изгледа. А затим, и крајње је време да се више не срамоте пред својим друговима и пред својим официјерима.

КОНКУРС

На основу наређења VII пук. окр. команде Бр. 61997 Суд општине града Београда објављује конкурс канцеларије Скопске пешадијске подофицерске школе од 8 августа 1915 год. Обр. 366:

„По решењу Господина Министра Војног ФВОбр. 29133 од 6 августа тек. год. примиће се 15 августа 1915 год. у скопску пешадијску подофицерску школу (300) три стотине питомаца.

Кандидат треба да испуни ове услове:

1) Да је српски поданик што ће доказати општин. уверењем;
2) Да није млађи од 17 ни старији од 20 година, што доказује крштеницом;

3) Да је свршио 4 разреда основне школе;

4) Да има родитељско или старатељско одобрење, влашћу потврђено да може ступити у школу, и

5) Ако кандидат не долази непосредно из школе, онда да општинским уверењем докаже, да је добродетелан и да није био осуђиван.

Сваки кандидат треба својелично да напише молбу и да се њом обавезе да пристаје на

услове прописане „Уредбом о подофицерској школи“.

Уз молбу сваки кандидат, према горњим условима, да приложи:

1) Уверење о поданству и владању;

2) Крштеницу;

3) Школску сведоцбу; и

4) Влашћу потврђено одобрење родитеља или старатеља, са изјавом да у фамилији по оцу и мајци нема шкрофулозе, јектике и душевних болести.

Свака молба да буде снабдевена таксеном марком од 0.50 д.

Пријаве слати на адресу одмах Команданту Скопске пешадијске подофицерске школе — Скопље, а сви пријављени кандидати да предстану овој школи у Скопљу 15 августа у 7 часова пре подне ради лекарског прегледа, они који свима условима одговоре ступиће у школу 15 августа 1915 год.

Они питомци, који сврше школу са одличним и врло добрим успехом, имају права на полагање испита за чин официра.

Пријамни испит не полага се.

По свршетку школе питомци се распоређују по пешад. пукovima као поднаредници, где даље служе за унапређење.

НОВО! НОВО!
ФРАНЦУСКЕ РЕЧИ
распоређене логичким радом и
Француско-Српски разговори
од
Др. К. ПЛЕЦА
професора Француске гимназије
Цена дин. 1.50

ГИ ДЕ МОПАСАН
ПРИПОВЕТКЕ
МИС ХАРИЕТА
НАСЛЕДСТВО
превод
ГРГУР БЕРИЋ
професор
Цена дин. 2.
Најбоље дело чувеног романијера

МИЛОРАД ТИПСАРЕВИЋ
КРИЗА
МЕЂУНАРОДНЕ ЕТИКЕ
— ПОКУШАЈ АНАЛИСЕ НЕМАЧКЕ РАСЕ И ГРЕХОВА БЛОКА ЦЕНТРАЛНИХ (GERMANSKIH) ЕВРОПСКИХ
— СИЛА. —
Врло актуелно
Цена дин. 1.20
Књижевима уобичајени рабат
ИЗДАВАЧКА КЊИЖАРА
Е. АЈХШТЕТ — МЛАЂИ
БЕОГРАД. 3-5

Свесловенска Књижарница отворена је.

НАГРАДИЛО
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ
ДУШАН МИЛ. ШИЈАЧКИ:
БАЛКАНСКИ РАТ
1912 — у слици и речи — 1913
ХИЉАДУ СЛИКА
свих погинулих и умрлих официра, војсковођа, градова, предела, ратних трофеја и т. д.
ХИЉАДУ ЧЛАНАКА
у којима су опширно и верно описане све веће борбе и херојска дела појединаца.
Осамдесет штампаних табака великог фолно формата у двојструким врло елегантним тврдиј корицама.
Цена 12 динара
„ДЕЛО“ и сва дневна штампа најлепше оценли.
ПОРУЧБИНЕ СЛАТИ:
Д. М. Шијачки Државна Штампарија Београд.
Ко пошаље новац за четири књиге пету добија на дар.
250 9-10

О НЕМЦИМА
од
Д-р МИЛОША ТРИВУНЦА
професора универзитета
Цена повезано 2.50 дин.
КЊИЖАРА „НАПРЕДАК“
Београд, Ки. Михајлова 9. 248.3-3

ПЕКМАЗ И СУВЕ ШЉИВЕ
врло доброг квалитета продајем на више и на мање сасвим јефтиним ценом.
Примам у комисион коже и све друге ово земаљске производе.
Набављам на Нишкој пјаци и експедијем колонијалне и друге робе, најјефтиније.
Калман Б. Лебл
252 9-15 комисионер
Ниш, преко пута општине

ЧИТАЈ

КАФАНА „АРАПИН“
Чича Панте Костића
МАКЕДОНСКА УЛИЦА

Точи свезки дан изврсно пиво из Парне Пиваре И. Бајлони и даје га:

чаша 0.30
кригла 0.50

Поред доброг пива, располаже и са мезелуком финим а јефтиним.

ПЕЧАТОРЕЗАЧКА РАДЊА ИЗ БЕОГРАДА

Мирка Ерленвајна
Обреновића улица преко од „Руског Цара“ у НИШУ

Прима поруџбине печата и штампарије. Гравира златне и сребрне ствари, израђује брзо и солидно по умереној цени. На захтев шаље свој илустрованих ценовник. 274 2-10

Прекопавање на Новом Гробљу

Суд општине града Београда извештава интересоване да ће прекопавање 27 парцеле на Новом Гробљу ради зидања нових гробница отпочети 1 септембра ове године. Ко жели да из ове парцеле посмртне остатке пренесе у другу коју парцелу ради саране има се јавити Гробљанском одељењу Општине београдске.

Од Суда општине града Београда 12. августа 1915. год. у Београду НГБр, 1818.
269 3-3

Изјава захвалности

Не могу пропустити да и овим путем не изјавим највећу захвалност Његовом Високопреосвештенству Митрополиту Господину Димитрију који је чинодејствовао при годишњем парастосу 14 о. м. моме добром супругу

† Сими Глигоријевићу РЕНТИЈЕРУ

Такође велика хвала многобројном свештенству, и свима сродницима и пријатељима.

Ожалошћена супруга **МИЛЕВА**

Нашем милом и нигда непрежаљеном, сину, супругу, оцу и брату

† Др. Николи Раденковићу
санитет. капетану и лекару општине свиђајничке даваћемо полугодишњи помен 20 ов. мес. у цркви свиђајничкој.

Ожалошћени:
Мајка: Христина; супруга: Мирослава; син: Богдан; браћа: Сава, Тома, Душан, Раденко и Бошко; сестре: Марија и Ружница са осталом родбином.
273 3-3

ОТКРИВЕНА ТАЈНА
НАШЕ БУДУЋНОСТИ

карте факиризма „о којима је писано у „Стражи“ изашле из штампе:

„Огледало будућности и карактера“

Цена „шпила“ само 0.60. Продавцима од 10—50 „шпила“ 30% рабат; од 50 на више 40% рабат. Шаље на доплату главно заступништво за целу Србију

СТЕВАН К. СТЕВЧИЋ
Гундулићев венац бр. 21.

Карте се могу добити у свима књижарама и дуваницима.

Имам на продају 600 буради
пекмезарских добрих; коме је потребно нека се обрати потписатоме:

Љубомир Ристић
хотелијер „Касина“ у Крушевцу.
271 3-20

ЛОМНИЧКА КИСЕЛА ВОДА

Зг тупац сам Ломничке Киселе Воде. На стоваришту / имам воде у флашама од 1/2, 3/4, и 1 литар. Ко потребује нека се изволи обратити потписаном закупцу.

Ко жели, може послати кога са флашама на извор или потписаном, где ће добити потребно одобрење за воду.

За ближа обавештења може се свако обратити закупцу

Љуб. Ристићу
гостиничару хотел „Касина“ Крушевац.
193-28-